





### 93. ▶ PERLMUTTER IZSÁK (1866-1932)

#### Uzsonna, 1905

Olaj, vászon, 70x96 cm  
Jelezve jobbra lent: Perlmutter 1905

Kezdő ár: 6 500 000 Ft / 20 968 EUR  
Becsérték: 8 000 000 – 12 000 000 Ft  
Estimated value: 25 806 – 38 710 EUR

#### PROVENIENCIA:

▶ Zimmermann Gábor (Budapest) gyűjteményéből

#### KIÁLLÍTVA:

▶ Perlmutter Izsák kiállítás. Ernst Múzeum, Budapest, 1921. október, katalógus: 19. vagy 73. szám  
▶ Az Alföld a festészetben. Műcsarnok, Budapest, 1959. katalógus: szám nélkül, Sátorozó cigányok címen

„Igaz művészet nem fér meg az anyagisággal; az igazi művész képtelen a meggyőződés ellenére való engedelményekre. Műve csak az igazi érzések kitörése lehet. Ha ez így meg nem állana, akkor Shakespeare, Beethoven és annyi más lángész után nem maradhattak volna fenséges alkotások az utókorra; mert csak anyagi haszonért, a nagyközönség tetszésének elnyerésére, kevesebb lelki befektetéssel, kevesebb szép iránt rajongó áhítattal üzletileg bizonyára sokkal többet érhettek volna el. Iparkodjunk, hogy a legnemesebb gyönyöröket válthassuk ki és egyre magasabbra fokozhassuk a legnagyobb igényeket is. A közönség pedig igyekezzék, hogy megközelíthesse és megismerhesse ama hatalmas gyönyörérzetet, melyet a művészet okoz.” Ezekkel a gondolatokkal fejezte be Perlmutter Izsák művészi hitvallásnak is beillő írását, mely 1904-ben jelent meg a Lyka Károly által szerkesztett Művészet című folyóirat hasábjain. Korszerű jegyzetek című tanulmányában, Perlmutter a művészetek nagyközönségre gyakorolt hatásáról és az őszinte, megalkuvás mentes művészi alapállásról értekezett. Fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy az igazi művészetben a divatos és a modern nem egymást fedő fogalmak, sőt, inkább egymást kizáróak.

Perlmutter majd egy évtizednyi külföldi tartózkodást követően, 1904-ben költözött haza véglegesen Hollandiából. A következő néhány évben, mielőtt 1907-ben letelepedett volna Rákospalotán, dolgozott Szolnokon és Besztercebányán. A most aukcióra kerülő Sátorozókat is feltehetően e két város közül valamelyikben, valószínűbben Szolnokon festette.

Mint a századforduló körüli Párizsban tanult művészek többsége, úgy Perlmutter számára is csak másodlagos volt a megfestendő kép témája. A történeti, vagy orientális festészet ideje leáldozott, a Julian-akadémián – mint azt Lázár Béla írta – „színproblémákon s formaelemzéseken, nem pedig kompozíciós szabályokon vitakoztak többé.” A naturalizmus aranykora ez, ahol az abszolút rajztudás és a végletekig differenciált színkezelés harmonikus együttese lett az aktuális szent grál, melynek elérésére a művészek törekedtek. Pontos rajz és egységes, plasztikusan kezelt formák, valamint a részletek szinte mikroszkopikusan gazdag megfigyelése volt Perlmutter elsőrendű művészi célja, amikor 1905-ben a Sátorozókat festette. Hihetetlenül színgazdag festészet ez, mely a fauve művészet térnyerését közvetlenül megelőző idők szülte. Dús, pasztózus, erős és tiszta: ezek a fogalmak merülnek fel Perlmutter színeit nézve, melyek olyan intenzívek és szuggesztívek, hogy szinte teljesen háttérbe szorítják a kép témáját, annak alakjait és az ábrázolt jelenetet.

Perlmutter Izsák azon kevés hazai művészek egyike, akit anyagi jellegű problémák nem hátráltattak. Életében, úgy külföldön, mint itthon, sikert sikerre halmozott. A hazai festészet külföldi seregszemléin rendszeresen és eredményesen szerepelt, számos díjat nyerve alkotásaival. Már életében nagyszámú műve került külföldi és itthoni közgyűjteményekbe. Először 1899-ben szerepelt hazai tárlaton és ekkor bemutatott *Hollandiai halász* című festményét a Szépművészeti Múzeum azonnal megvásárolta. Életművének alapos feldolgozása, a magyar művészettörténet régi adóssága.

Rum Attila



1  
2

1. Perlmutter Izsák
2. Perlmutter Izsák: Sárga kendős lány, 1908 magántulajdon



